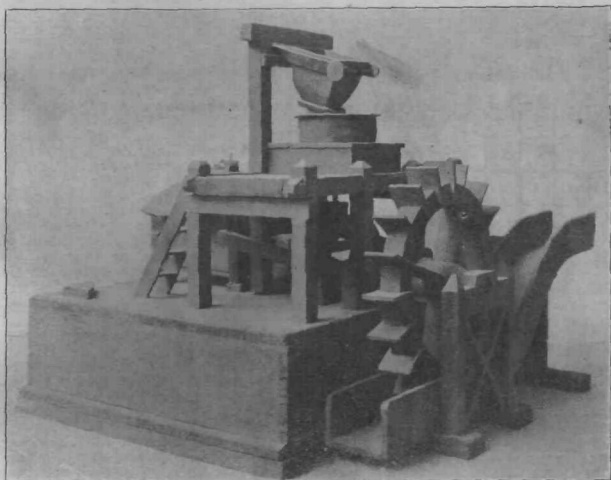

:: LISTJE IN CVETJE ::

Koristna zabava.

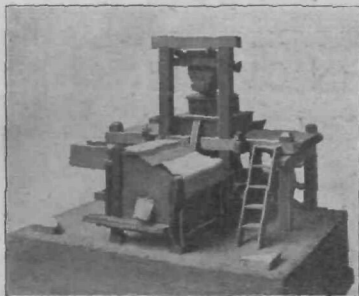
3. Mlin.

Posebno veliko moč ima tok vode; zlasti udarja ta moč s pomnoženo silo, ako voda pada iz višave, in sicer s tem večjo silo, čim globlje pada. Zato se pomnožuje moč vodnega toka s tem, da se voda izpušča iz jeza po daljši strmini, ali se pa kar navpično spušča na reči, ki potrebujejo močnega pritiska. Prekoristne naprave imajo v tem svoj početek. Zlasti mlini in žage.

Št. 3.

Jako prijetna zabava se lahko napravi na kraju, kjer blizu domovja teče studenec ali potoček. Naša slika (št. 3. in 4.) podaja vzorec take ponosne igrarče. Radi verjamemo, da si vsak otrok ne more in ne zua privoščiti take igrarče. Navadno si igralci ob potoku napravijo le to veselje, da spravijo v vrtenje le zunanje kolo z lopaticami, če teče voda pod kolesom, ali pa s korci, če pritaka na kolo. Za celoten mlin je pa treba že večje umetnosti, katere si tukaj niti ne upamo razlagati, ker bi tak opis moral biti preobširen in tudi preveč zamotan za neizkušnega čitatelja. S pomočjo kakega izvedenca: tesarskega, mizarskega in kovaškega mojstra bi se ti pa le posrečil tudi celoten mlin kot izvrstna igrarča.

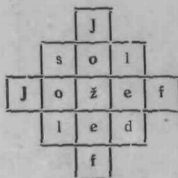

Št. 4.

Poglavitna reč je pri tem: kako vrtilno moč zunanega povprečnega vretena izpremeniti v vrtilno moč pokončnega vretena, na katerem je ob koncu nasajen zgornji mlinski kamen, da se vrtilna moč na spodnjem nepremičnem kamenu. Ta posej opravlja posebno kolo z zobovjem ob strani.

Na sliki (št. 3.) vidite še druge potrebne reči: na vrhu je grod, to je posoda, v katero se žita nasuje, da potem po koritcu skozi žrelo zgornjega kamena pada na spodnjega ter se zmelje med obema. Na sliki (št. 4.) vidimo lestvico, po kateri donaša mlinar žito v grod, poleg nje pa napravo, kjer se moka izmed kamenov vsiplje v posodo.

Rešitev naloge v 3. številki:

Prav so rešili: Štelcar Josip; sluga kn. šk. pisarne v Mariboru; Svetina Ida, učenka v Pliberku; Petrovič Srečko, učenec IV. razreda v Ljubljani; Grudnov Ivan iz Dol. Retja pri Laščah; Lassbacher Karel, učenec IV. razr., Lassbacher

Marija, učenka V. razr. v Ljubljani; Muri Mihaela in Albina na Jezerskem; Zacherl Minka, Slavka in Franček, učenci v Ljutomeru; Čadež Terezija, učenka VI. razr. v notranji uršulinski šoli v Ljubljani; Herzog Anica, Velnar Cenica, Seršen Rezika, Repič Pavla, Ritter Pepca, Vraz Slava, Pihlar Anjutka, Krošl Maruška, učenke V. razr. Franc Jožefove dekliske šole v Ljutomeru; Lužar Frida, učenka I. razr vnanje meščanske šole pri čč. uršulinkah v Ljubljani; Močnik Pavla, učenka VII. razr. v Idriji; Rott Mera v Krašnji; Pehani Dorica, Bukovec Tilka, Černe Lenica, Žlindra Tili, Marinko Ljubica, Zajec Olga, Malnerič Marta, Aleš Gorislava, Arko Mary, Chochola Vilna, učenke III. razr. mešč. šole v Štithelu pri Rudolfovem; Lavrič Franc in Medvejšek Konrad, učenca V. razr. v Trbovljah-Vodah; Sadar Vinko, učenec II. razreda v Budanjah; Bende Franc, učenec na c. kr. vadnici v Mariboru; Orožen Marta, učenka

v Kamniku; Novak Pavla, Hauptman Gabrijela, Košir Pavla, učenke v Kranjski gori; Dekleva Anica in Ivana, učenki VI. razr. v Lichten-thurnovem zavodu v Ljubljani; Pustišek Mihael v Zdolah na Štaj.; Dogša Josip, Ivanuška Avgust, Novak Tone, Pavličič Franc, Podgorlec Anton, Porekar Anton, Ciril in Vladimir, Ribč Ivan, Sever Anton in Matija, Sešerko Fran, Šterman Ivan, Vtičar Peter, Zadavec Alojzij, Jeremic Frančiška, Plavec Katica, Podgorelec Brigita in Tončka, Porekar Angelica, Sever Marija in Kata, Zadavec Marija, učenci in učenke na Humu pri Ormožu; Konrad Jožef in Kolleritsch Jože, učenca pri Sv. Ania Krembergu.

Novi listi in knjige.

Marešič Frančišek: *Lurški majnik*. Druga izdaja. V Ljubljani 1908. Založila „Katoliška Bukvarna“. Vezana knjiga velja K 2'20 po pošti K 2'30 in se dobi v „Katoliški Bukvarni“.

Zelo času primerne so te šmarnice, ker so posebej namenjene za Marijin jubilej. Mikavno in v lepem jeziku se tu opisujejo prvi lurški dogodki: pričetek in razvoj božje poti, ki so ji v začetku nasprotovale mnoge ovire nasprotnikov, pa so se morale polagoma vse umakniti; opisanih je nakratko tudi več čudežev iz te dobe. Opis je posnet po večji knjigi (I. delu) in razpredeljen na posamezne dni Marijinega meseca. Toplo priporočamo.

„Vrtec“ izhaja 1. dne vsakega meseca in stoji s prilogo vred za vse leto 5 K 20 h, za pol leta 2 K 60 h — Uredništvo in upravništvo sv. Petra cesta št. 78, v Ljubljani.

Izdaje društvo „Pripravniški dom“. — Urejuje Ant. Kržič. — Tiska Katoliška Tiskarna v Ljubljani.